

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
BANKALAR YASASI**

(39/2001 Sayılı Yasa)

Madde 23(6) Altında Tebliğ

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası, 39/2001 Sayılı Bankalar Yasasının 23(6) Maddesinin kendisine verdiği yetkiyi kullanarak, işbu tebliğ ile bankaların kredileri ile diğer alacaklarının nitelikleri ile karşılıklarına ilişkin aşağıdaki hususları tespit eder.

Kısa İsim 1 -Bu tebliğ,” Bankaların kredileri ile diğer alacaklarının nitelikleri ve karşılıklar” tebliği olarak isimlendirilir.

Amaç ve Kapsam 2-Bu tebliğin amacı 39/2001sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar Yasasının 23(6) maddesi gereğince bankaların kredileri ile diğer alacaklarının niteliklerine göre sınıflandırılması ve bunlar için ayrılacak karşılıklara ilişkin esas ve usullerin belirlenmesidir.

Tesfir 3-Bu tebliğde metin başka türlü gerektirmedikçe;

Krediler ve diğer alacaklar: bankalarca kullanılan ve mali tabloların aktifinde kredi hesapları altında izlenen nakdi kredileri, borçlu cari hesapları, aktifte izlendikleri hesaba bakılmaksızın bankacılıkla ilgili mevzuat çerçevesinde nakdi kredi sayılan alacakları, tazmin edilen veya nakde dönüşmüş gayrinakdi kredi bedellerini, bunlar dışında kalan diğer tüm alacakları ve nazım hesaplarda izlenen gayrinakdi kredileri,

Karşılıklar: Krediler ile diğer alacaklardan doğmuş veya doğması beklenen ancak miktarı kesin olarak belli olmayan zararların karşılanması amacıyla mali tablolarda hesaben ayrılarak gider yazılan tutarları,

Teminat: Borcun geri ödenememesi riskine karşılık banka alacağının tamamen veya kısmen güvence altına alınmasını sağlayan her türlü varlık, garanti ve kefaletler ile sözleşmeden doğan hakları,

Kredi Değerliliğinin Zayıflaması: Borçlunun, varlıklarının yükümlülüklerini vadesinde ve tam olarak karşılamada yetersiz hale gelmesi, finansal kaldıraç oranının bankaca kredi değerlendirilmesinde kullanılan standart kriterlere göre kabul edilebilir seviyede olmaması, borç ödeme gücünden önemli ölçüde yoksun hale gelmesi, işletme sermayesinin ve/veya özkaynaklarının kredinin tahsil kabiliyetini zaafa uğratacak ölçüde yetersiz kalması durumlarından herhangi birinin varlığını,

Kredinin Zafiyete Uğraması: Yapılan değerlendirmelerde cari şartlar ve olayların esas alınması kaydıyla, kredi sözleşmesinde yer alan bağlayıcı şartlar çerçevesinde vadesi gelen kredi tutarının banka tarafından tahsilinin sağlanamayacağının kuvvetle muhtemel olması durumu,

Kredinin Kayıtlı Değeri: Kredinin, bankanın muhasebe defterlerinde görünen ve özel karşılık düşülmeden önceki hesap değerini, ifade eder.

Kredilerin
ve Diğer
Alacakların
Sınıflandırılması

4-1. Bankalar, yurtdışı şubeleri dahil, kredilerini ve diğer alacaklarını tahsil kabiliyetine ve borçluların kredi değerliliğine göre bu Tebliğde yeralan kriter ve açıklamaları dikkate almak suretiyle, aşağıda belirtilen gruplar itibarıyla sınıflandırarak izlemek zorundadırlar:

a) Standart Nitelikli Krediler ve Diğer Alacaklar - Birinci Grup

Bu grupta,

- i) Kredilendirilebilir nitelikte finansman yapısına sahip gerçek ve tüzel kişilere kullandırılan,
- ii) Anapara ve faiz ödemeleri, borçlusunun ödeme gücüne ve nakit akımına göre yapılandırılan,
- iii) Ödemeleri süresinde yapılan, gelecekte de geri ödeme sorunları beklenmeyen, tamamen tahsil edilebilecek nitelikte olan,
- iv) Borçlusunun kredi değerliliğinde zayıflama tespit edilmemiş olan ve zafiyet belirtisi bulunmayan,

Krediler ve diğer alacaklar sınıflandırılır.

b) Yakın İzlemedeki Krediler ve Diğer Alacaklar - İkinci Grup

Bu grupta;

- i) Kredilendirilebilir nitelikte finansman yapısına sahip gerçek ve tüzel kişilere kullanılmış olan ve anapara veya faiz ödemelerinde halihazırda herhangi bir sorun bulunmayan, ancak, borçlunun ödeme gücünde veya nakit akımında olumsuz gelişmeler gözlenmesi ya da bunun gerçekleşeceğinin tahmin edilmesi veya krediyi kullananın önemli ölçüde finansal risk taşıması gibi nedenlerle yakından izlenmesi gereken veya,
- ii) Anapara veya faiz ödemelerinin kredi sözleşmesinde yeralan şartlara uygun olarak yapılmasında sorunlar doğması muhtemel olan ve bu sorunların giderilmemesi durumunda borcun tamamının veya bir kısmının geri ödenmeme riski bulunan veya,
- iii) Geri ödenmesi kuvvetle muhtemel bulunmakla beraber, mazur görülecek çeşitli nedenlerle anapara veya faiz ödemelerinin tahsili, vadelerinden veya ödenmesi gereken tarihlerden itibaren 90 günü geçmeyen şekilde geciken veya,
- iv) Borçlusunun kredi değerliliği zayıflamamış olmakla birlikte düzensiz ve kontrolü güç bir nakit akımı yapısına sahip olması nedeniyle zafiyete uğrama ihtimali yüksek olan,

krediler ve diğer alacaklar sınıflandırılır.

c) Tahsil İmkânı Sınırlı Krediler ve Diğer Alacaklar - Üçüncü Grup

Bu grupta;

- i) Borçlusunun özkaynaklarının veya verdiği teminatların borcun vadesinde ödenmesini karşılamada yetersiz bulunması nedeniyle tamamının tahsil imkânı sınırlı olan ve gözlenen sorunların düzeltilmemesi durumunda zarara yol açması muhtemel olan veya,
- ii) Borçlusunun kredi değerliliği zayıflamış olan ve kredinin; zafiyete uğramış olduğu kabul edilen veya,
- iii) Anaparanın, faizin veya her ikisinin tahsili vadesinden veya ödenmesi gereken tarihlerden itibaren 90 günden fazla geciken ancak 180 günü geçmeyen veya,
- iv) Borçlusunun işletme sermayesi finansmanında veya ilave likidite yaratmada sıkıntılar yaşaması gibi nedenlerle anaparanın veya faizin veya her ikisinin bankaca tahsilinin vadesinden veya ödenmesi gereken tarihten itibaren 90 günden fazla gecikeceğine kanaat getirilen,

krediler ve diğer alacaklar sınıflandırılır.

d) Tahsili Şüpheli Krediler ve Diğer Alacaklar - Dördüncü Grup

Bu grupta;

- i) Mevcut koşullarda geri ödenmesi veya tasfiyesi muhtemel görünmeyen veya,
- ii) Vadesi gelen veya ödenmesi gereken kredi tutarlarının tamamının kredi sözleşmesinde yer alan hususlar çerçevesinde banka tarafından tahsilinin sağlanamayacağı kuvvetle muhtemel olan veya,
- iii) Borçlusunun kredi değerliliğinin önemli ölçüde zayıfladığı ve zafiyete uğradığı kabul edilen, ancak birleşme, yeni finansman bulma imkanı veya sermaye artırım gibi olanakların borçlusunun kredi değerliliğine ve kredinin tahsil kabiliyetine yapması beklenen katkı nedeniyle henüz tam anlamıyla zarar niteliği taşımadığı düşünülen veya,
- iv) Anapara veya faizin ya da her ikisinin vadesinden veya ödenmesi gereken tarihten itibaren tahsilinin gecikmesi 180 günü geçen, ancak 1 yılı geçmeyen,

krediler ve diğer alacaklar sınıflandırılır.

e) Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar - Beşinci Grup

Bu grupta;

- i) Tahsilinin mümkün olmadığına kanaat getirilen veya,
- ii) Ana paranın veya faizin veya her ikisinin vadesinden veya ödenmesi gereken tarihten itibaren tahsili 1 yıldan fazla gecikmiş olan veya,
- iii) Üçüncü ve Dördüncü Gruplarda belirtilen özellikleri taşımakla birlikte, vadesi gelen ve ödenmesi gereken alacak tutarlarının tamamının 1 yılı aşacak bir sürede tahsilinin sağlanamayacağının kuvvetle muhtemel olması nedeniyle zafiyete uğramış olduğuna ve borçlusunun kredi değerliliğini tam anlamıyla yitirdiğine banka tarafından kanaat getirilen,

krediler ve diğer alacaklar sınıflandırılır.

2.a) Bu Tebliğde belirtilen sınıflandırma sistemi bakımından fiilen gerçekleştiği kabul edilen temel kriter, krediler ve diğer alacakların tahsillerinin, gruplara ilişkin tanım ve açıklamalarda belirtilen süreler kadar gecikmesidir. Bunun yanı sıra, bankalarca, kredinin özelliklerine uygun olarak (1) numaralı fıkrada belirtildiği şekilde sınıflandırılması için söz konusu gruplara ilişkin tanım ve açıklamalarda belirtilen diğer hususların gerçekleştiğinin ya da gerçekleşmesinin kuvvetle muhtemel olduğunun ve borçlunun kredi değerliliğinin zayıfladığının, kredinin zafiyete uğramış olduğunun veya tahsil edilemeyeceğinin tespit edilmesi veya bu konuda kesin bir kanaata sahip olunması gerekir.

b) Krediler ve diğer alacaklara ilişkin ödemelerin tahsilindeki gecikme ilgili gruplarda belirtilen süreleri geçmemiş olsa dahi, bankalar, bu Tebliğde belirtilen kriterleri ve risk yönetim ilkelerini dikkate almak suretiyle, kredilerini ve diğer alacaklarını Üçüncü, Dördüncü ve Beşinci Grup içinde sınıflandırabilir.

Donuk
Alacaklar

5-1. Bu Tebliğ'e göre, Üçüncü, Dördüncü ve Beşinci Gruplarda sınıflandırılan ve ana paranın veya faizin vadesinden veya ödenmesi Gereken tarihlerden itibaren tahsilinin 90 günden fazla gecikmiş olduğu tüm alacaklar, tahakkuk ettirilen faizlerin ve borçlu üzerindeki faiz benzeri yüklerin ana paraya ilave edilip edilmediğine veya yeniden finanse edilip edilmediğine bakılmaksızın, bu Tebliğin uygulanmasında donuk alacak olarak kabul edilir.

2. Kredi müşterisinin aynı banka tarafından verilmiş birden çok kredisinin mevcut bulunması ve bu kredilerden herhangi birinin yapılan sınıflandırma gereği donuk alacak olarak kabul edilmesi durumunda, söz konusu kredi müşterisinin bankaya olan tüm borçları donuk alacak olarak aynı grupta sınıflandırılır. Donuk alacak haline gelen ilk kredinin tamamen geri ödenmesi durumunda, kredi müşterisinin diğer kredileri bu Tebliğin 4 ncü maddesi çerçevesinde değerlendirilerek yeniden sınıflandırılabilir.

3. Borçlu cari hesap şeklinde kullanılan ve herhangi bir vade kaydı bulunmayan nakdi kredilerde;

- a) dönem faizleri ile fer'ilerinin 90 günden daha fazla sürede ödenmeyerek ana paraya ilave edilmesi,
- b) borcun, hesabın katedilmesini izleyen 90 günden fazla sürede ödenmemesi,
- c) bu tebliğin 8nci maddesi hükmüne uygun olmayan bir şekilde kredi borçlusuna bir başka kredi açılarak tahsili gecikmiş olan faizlerin ve ana

paranın finanse edilmesi

d) hesap limitinin 90 günden daha fazla sürekli olarak aşılması,

durumunda, alacak, donuk alacak kabul edilerek ilgili grupta tasnif edilir.

Bankalarca 6- 1. Özel Karşılık: Bu Tebliğde belirtilen hususlar dikkate alınarak, kredi
Ayrılacak ve alacağın;
Özel ve
Genel
Karşılıkların
Oranları

Üçüncü Gruba alındığı tarihten itibaren en az yüzde yirmisi,

Dördüncü Gruba alındığı tarihten itibaren en az yüzde ellisi,

Beşinci Gruba alındığı tarihten itibaren yüzde yüzü,

oranında özel karşılık ayrılır . Ayrılan karşılıkların ayrıldıkları yılda ;
39/2001 tarihli Bankalar Yasasının 23 üncü maddesinin (6) fıkrasınca
kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir.

2. a) Genel Karşılık:

Bankalar, standart nitelikli nakdi kredileri ve yakın izlemedeki nakdi kredileri toplamının binde beşi ve teminat mektupları, aval ve kefaletleri ile diğer gayrinakdi kredileri toplamının binde biri oranında genel karşılık ayırmak zorundadır. Bu hükmün uygulanmasında standart nitelikli nakdi krediler ve yakın izlemedeki nakdi krediler, “Tasfiye Olunacak Alacaklar Hesabı”, “Tahsili Şüpheli Ücret, Komisyon ve Diğer Alacaklar Hesabı” ve “Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar Hesabı” dışındaki kredi hesaplarında izlenen nakdi kredileri ve aktifte izlendikleri hesaba bakılmaksızın bankacılık mevzuatı çerçevesinde nakdi kredi sayılan alacakları kapsar.

b) Bu fıkra uygulamasında;

Hazine veya Hazine kefaletiyle çıkarılan bono ve tahviller,

OECD ülkelerinin merkezi yönetimleri ve merkez bankalarına açılacak krediler,

OECD ülkeleri merkezi yönetimleri ile merkez bankalarınca ya da bunların kefaletiyle ihraç edilen menkul kıymetler veya bunlarca verilen diğer garantiler karşılığında kullanılacak krediler,

Avrupa Merkez Bankasına açılacak krediler ile bu Bankaca ihraç edilen

menkul kıymetler veya verilen diğer garantiler karşılığında kullanılacak krediler,

Hazineye doğrudan kullanılan krediler ile Hazine garantisi ile kullanılan krediler,

KKTC Merkez Bankası ile ya da bu Banka nezdindeki piyasalarda yapılan işlemler,

Teminat, rehin veya belirli bir gerçek ya da tüzel kişiye veya risk grubuna kullanılmak amacıyla verilenler hariç olmak üzere, bankaların birbirlerine verdikleri, vadesiz ve temdite konu olmamış bir aya kadar vadeli krediler,

Nakit ve mevduat karşılığı kullanılan krediler,

Devlet tahvili ve hazine bonosu karşılığı kullanılan krediler,

genel karşılık hesaplamasında dikkate alınmaz.

Bu itibarla, söz konusu varlıkları aktiflerinde bulunduran bankalar, bu aktifleri Tebliğde öngörülen şekilde sınıflandıracak ancak, genel karşılıkların hesaplanmasında dikkate almayacaklardır.

c) Genel karşılığa tabi gayrinakdi krediler; Teminat mektupları, kabul kredileri, akreditif taahhütleri, cirolar gibi bankayı bir şartın ifa edilememesinden dolayı ileride doğabilecek bir borç yükümlülüğü altına sokarken, aynı zamanda da diğer şahıslardan alacaklı duruma getiren her türlü cayılamaz gayrinakdi kredilerdir.

d) Aylık olarak, her ayın son günü itibariyle hesaplanan genel karşılık miktarları gider yazılarak pasifte “Genel Kredi Karşılıkları Hesabı”nda muhasebeleştirilir.

Teminat- 7- 1. Bankalar, kredilerine ve diğer alacaklarına ilişkin teminatları aşağıda
lar belirtilen teminat grupları itibariyle sınıflandırarak takip etmek zorundadır. Teminat tutarı sadece özel karşılık tutarının hesaplanmasında, alacak tutarından yapılacak indirim olarak dikkate alınır.

a) Birinci Grup Teminatlar:

Nakit ve mevduat,

Hazine, veya Hazine kefaletiyle ihraç edilen bono ve tahviller,

OECD ülkeleri merkezi yönetimleri ile merkez bankalarınca ya da bunların kefaletiyle ihraç edilen menkul kıymetler,

Avrupa Merkez Bankasınca ya da bu Bankanın kefaletiyle ihraç edilecek menkul kıymetler,

b) İkinci Grup Teminatlar:

Altın ve diğer kıymetli madenler,

Borsaya kote edilmiş hisse senetleri,

Varlığa dayalı menkul kıymetler,

Özel sektör tahvilleri,

KKTC’de faaliyette bulunan bankaların kendi kredi sınırları dahilinde verecekleri kefaletler ve teminat mektupları,

OECD ülkelerinde faaliyet gösteren bankaların garantileri,

OECD ülkeleri merkezi yönetimleri ile merkez bankalarının kefaletleri,

Avrupa Merkez Bankasınca verilecek garanti ve kefaletler,

Kredi riskine karşı koruma sağlayan kredi türev anlaşmaları,

Firmaların kamu kurumları nezdindeki doğmuş istihkak alacaklarının temliki veya rehni,

Paraya tahvili kolay menkul kıymetler ile emtiayı temsil eden kıymetli evrak, piyasa değerini aşmayan tutarda rehinli her türlü emtia ile menkuller,

Ekspertiz kıymeti yeterli olmak kaydıyla, tapulu gayrimenkullerin ipotekleri ile tahsisli araziler üzerine yapılan gayrimenkullerin ipotekleri,

Müşterilerden alınan gerçek kambiyo senetleri,

c) Üçüncü Grup Teminatlar:

Ticari işletme rehni,

İhracat vesaiki,

Taşıt rehni,

Uçak veya gemi ipoteği.

Kredibilitesi yüksek gerçek ve tüzel kişilerin kefaletleri,

Müşterilerden alınan diğer senetler,

d) Dördüncü Grup Teminatlar :

İlk üç grup dışında kalan teminat türleri.

2. a) Özel karşılıkların hesaplanmasında, teminatların değerlendirilmiş tutarları, Üçüncü, Dördüncü ve Beşinci Grupta izlenen donuk alacak tutarından, aşağıda belirtilen dikkate alınma oranları vasıtasıyla tespit edilen miktarda indirilerek, özel karşılığa tabi alacak tutarı belirlenir. Özel karşılığa tabi alacak tutarının belirlenmesi işlemi, her bir borçlu için bankanın münferit alacağı ve o borçlunun teminatlarının değerlendirilmiş tutarları esas alınarak yapılır.

Birinci grup teminatların dikkate alınma oranı : % 100

İkinci grup teminatların dikkate alınma oranı : % 75

Üçüncü grup teminatların dikkate alınma oranı : % 50

Dördüncü grup teminatların dikkate alınma oranı: % 25

b) Özel karşılıkların hesaplanmasında dikkate alınacak değerlendirilmiş teminat tutarı donuk alacak miktarını aşamaz. Değerlendirilmiş teminat tutarının donuk alacak tutarını aşması durumunda, bunun sadece donuk alacak tutarına karşılık gelen kısmına yukarıda belirtilen dikkate alınma oranlarının uygulanması sonucu bulunacak tutar, indirilecek tutar olarak dikkate alınır.

3. a) Bir donuk alacak tutarı birden fazla grupta izlenen türde teminatla teminatlandırılmış ise özel karşılığa tabi olan alacak tutarının belirlenmesinde dikkate alınacak teminatların hesaplanmasına, grup sıralamasına göre en likit kabul edilen birinci gruptan başlanır.

b) Birden fazla türde teminata sahip, donuk alacak niteliğini haiz bir kredi için ayrılacak özel karşılığın hesaplanmasında, öncelikle her bir teminat türünün ayrı ayrı değerlendirilmiş tutarlarının, donuk alacak tutarını aşıp aşmadığı kontrol edilir. Hesaplamada birinci olarak ele alınan teminat türünün değerlendirilmiş tutarının, en fazla, donuk alacak tutarına eşit olan kısmı, bu teminata ait dikkate alınma oranı ile çarpılarak donuk alacak için özel karşılığın uygulanmayacağı kısım bulunur. İkinci teminat türü ve varsa üçüncü teminat türü için de aynı işlem ayrı ayrı ve sırasıyla tekrarlanır. Bu işlemlerin sonucunda, donuk alacağa ilişkin olarak özel karşılık uygulanacak bir tutar kalırsa, bu artan tutar üzerinden özel karşılık ayrılır.

4. Banka tarafından, teminat tutarı dikkate alınmaksızın donuk alacağın sınıflandırıldığı grup için geçerli olan özel karşılık oranlarından az olmamak kaydıyla, söz konusu donuk alacak tutarının tamamına kadar özel karşılık ayrılabilir.

5. a) Teminatların değerlemesi ve muhasebeleştirilmesi, Bankalar Kanununa göre uygulamaya konulan “Bankalarca Uygulanacak Muhasebe Standartları, Tek Düzen Hesap Planı ve İzahnamesi”nde yer alan varlıkların değerlemesine ilişkin usul ve esaslara göre yapılır.

b) Teminatın değerlendirilmiş tutarı belirlendikten sonra, bu tutarın bankanın tamamen tasarrufunda olan ve banka tarafından nakde dönüştürülebilecek kısmı, özel karşılığa tabi olan alacak tutarının belirlenmesinde dikkate alınır. Teminat üzerinde banka dışında bir başka tarafın hakkı veya tasarrufu mevcut ise bankanın tasarrufunda bulunmayan tutar, özel karşılığa tabi olan alacak tutarının belirlenmesinde dikkate alınmaz.

c) Üçüncü grup teminatlar arasında yer alan kredibilitesi yüksek gerçek ve tüzel kişilerin kefaletlerinin teminat olarak değerlendirilmesi, söz konusu kefillerin ya da garantörlerin mali ve ekonomik gücünün parasal olarak ölçülmesi suretiyle yapılır. Bu tür bir teminatın değerlemesinde kişilerin vermiş oldukları kefaletlerin tutarı ya da yükümlü oldukları tutarlar yerine bu kişilerin yükümlülüklerini ödeme güçleri dikkate alınır.

d) Teminat olarak verilen senetlerin değerlendirilmesi yapılırken senet borçlularının kredi değerlilikleri ve ödeme güçleri de, bu senetlerin rayiç değerlerinin belirlenmesinde dikkate alınır.

Kredilerin ve Diğer Alacakların

8- 1. a) Bu Tebliğde belirtilen sınıflandırma esasları kapsamında kredilere ve diğer alacaklara ilişkin olarak bankaya olan ödeme yükümlülüğünü yerine getirilmemesinin geçici likidite sıkıntısından kaynaklanmış olması halinde, borçluya likidite gücü kazandırmak ve banka alacağının tahsilini

Yenilenmesi	sağlamak amacıyla alacağın, gerektiğinde ilave kredi de açılarak bu maddede belirlenen esas ve usullere uyulmak kaydıyla yenilenmesi,
Yeniden Finanse	yeniden finanse edilerek yapılandırılması ya da yeni bir itfa planına bağlanması mümkündür.
Edilerek Yapılandırılması ve Yeni Bir İtfa Planına Bağlanması İlişkin Usul ve Esaslar	b) Bu Tebliğ uygulanmasında, geçici likidite sıkıntısı, yükümlülüklerini zamanında ve eksiksiz olarak ödeyebilecek bir solvabiliteye sahip olan bir kredi borçlusunun normal faaliyetlerden kaynaklanan fon giriş ve çıkışlarının, satış gelirlerinin veya faaliyet gelirlerinin beklenmedik ve geçici bir nedene bağlı olarak dalgalanmasından ve harcamaların içinde bulunulan ortama göre iyi bir şekilde planlanarak yapılandırılmamış olmasından dolayı düzensiz hale gelmesinden kaynaklanan yönetilebilir bir nakit açığını ifade eder.

c) Solvabilitesi olmayan bir kredi borçlusu ile bir itfa planı veya yeniden ödeme anlaşması yapılması durumunda, bu anlaşma kapsamındaki krediler bu madde hükmünden yararlandırılmaz.

2. a) Bu maddenin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde belirtildiği şekilde, borçluya likidite gücü kazandırmak ve banka alacağının tahsilini sağlamak amacıyla söz konusu alacak, gerektiğinde bu alacağın yüzde yirmibeşine kadar ilave kredi de açılmak suretiyle, bu Tebliğ hükümleri dahilinde bir defaya mahsus olmak üzere yenilenebilir, yeniden finanse edilerek yapılandırılabilir ya da yeni bir itfa planına bağlanabilir.

b) Kredinin ve alacağın bu madde hükmünden yararlandırılabilmesi için, yenilemeye, yapılandırmaya ya da itfaya konu alacağın, bu Tebliğde belirtilen teminatlarla teçhiz edilmesi ve değerlendirilmiş teminat tutarının bu alacağın tamamını karşılayacak düzeyde olması gereklidir. Şu kadar ki, bankaya olan borcu yenilenen, yeniden yapılandırılarak ödeme planına ya da itfa planına bağlanan bir kişinin bankaya vermiş olduğu kredi teminatlarının değerlendirilmiş tutarı, söz konusu alacağın defter değerinin altında olamaz. Teminatların, alacağın tamamını karşılayacak düzeyde olup olmadığı belirlenirken, öncelikle bu Tebliğ 7 ncı maddesinde belirtilen usul ve esaslara göre değerlendirilmiş teminat tutarı dikkate alınır. Söz konusu teminatların değerlendirilmiş tutarları alacağın tamamını karşılayacak düzeyde olmakla birlikte değerlemenin yapıldığı tarihten sonra bu teminatların değerlerini düşürecek bir gelişme olmuş ise banka tarafından kredi borçlusundan ilave teminat alınır.

c) Kredinin yapılandırılması çerçevesinde hazırlanan yeniden ödeme planı ya da yeni itfa planının 90 günü geçmeyecek eşit taksitlerle ya da bu şekilde belirlenen taksit tutarının yüzde elli fazlasına veya eksisine karşılık gelen sınırlar içinde kalmak kaydıyla artan veya azalan oranlı ve azami 4 yıl vadeli olarak yapılması zorunludur.

3. a) Bu maddede belirtilen şartlara uygun olarak yenilenen veya yeniden yapılandırılarak ödeme planına ya da yeni bir itfa planına bağlanan krediler, o tarihe kadar sınıflandırılarak izlendikleri Üçüncü, Dördüncü ve Beşinci Grup krediler ve diğer alacaklar içinde 6 aylık süreyle takip edilmeye devam olunur. Bu süre içinde söz konusu alacaklar için, izlendikleri gruba uygulanan özel karşılık oranlarının uygulamasına devam edilir. Borçlu tarafından şartlara uyulması ve ödemelerin aksatılmaması kaydıyla, söz konusu alacak tutarı 6 aylık sürenin sonunda “Yenilenen ve İtfa Planına Bağlanan Krediler Hesabı”na aktarılır. Bankalar, anılan hesaba intikal eden alacakları, bu Tebliğin 4 üncü maddesinde belirtilen sınıflandırma çerçevesinde niteliklerini yeniden değerlendirmek suretiyle Birinci veya İkinci Grup altında yeniden sınıflandırabilirler.

b) Yeniden ödeme planına ya da yeni bir itfa planına konu edilen alacak tutarına ilişkin taksidin 6 aylık süre içinde ödenmemesi durumunda, söz konusu kredi veya diğer alacak, yenilenmeden önceki vadesinden itibaren geçen süre dikkate alınarak bir alt gruba aktarılır ve buna göre karşılık ayırılır.

Değerleme 9- 1. a) Bu Tebliğde belirtilen gruplarda sınıflandırılan krediler ve diğer
Muhasebe- alacakların değerlemesi ve muhasebeleştirilmesi ile ayrılan karşılıkların
leştirme muhasebeleştirilmesi ve bunlara ilişkin hesapların bankaların
Esas ve mali tablolarında gösterilmesi, Bankalar Kanununa göre
Usulleri uygulamaya konulan “Bankalarca Uygulanacak Muhasebe Standartları,
Tek Düzen Hesap Planı ve İzahnamesi”nde yer alan esas ve usullere göre yapılır.

b) ‘I’ inci Gurup Standart Nitelikli Krediler ve Diğer Alacaklar’ ile ‘II inci Gurup yakın izlemedeki Krediler ve Diğer Alacakların’ hangi alt hesaplarda izleneceği, Bankalar Kanununa göre yürürlüğe konulan ‘Bankalarca Uygulanacak Muhasebe Standartları, Tek Düzen Hesap planı ve İzahnamesi’nde yer alan esas ve usullere göre yapılır.

c) Bankalar sınıflandırdıkları, “Tahsil İmkânı Sınırlı Krediler ve Diğer Alacaklar” ile “Tahsili Şüpheli Krediler”i, “Tasfiye Olunacak Alacaklar Hesabı”na, “Tahsili Şüpheli Diğer Alacaklar”ı, “Tahsili Şüpheli Ücret, Komisyon ve Diğer Alacaklar Hesabı”na, “Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar”ı, “Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar Hesabı”na aktarmak zorundadır.

d) “Tasfiye Olunacak Alacaklar Hesabı”na aktarma zorunluluğu, gayrinakdi kredilerin tahsil edilmeyen; nakit krediye dönüşmüş ya da tazmin edilmiş bedelleri için de geçerlidir. Üçüncü, Dördüncü veya Beşinci Grup krediler ve diğer alacaklar altında sınıflandırılan gayrinakdi krediler tazmin edilmeden ya da nakde dönüşmeden “Tasfiye Olunacak Alacaklar Hesabı”nda izlenmeyecektir. Üçüncü, Dördüncü veya Beşinci

Grup krediler ve diğer alacaklar altında sınıflandırılmakla birlikte henüz tazmin edilmeyen ya da nakde dönüşmeyen gayrinakdi krediler için ayrılacak özel karşılıkların banka bilançolarının pasifinde muhasebeleştirilmesine ilişkin işlemler de “Bankalarca Uygulanacak Muhasebe Standartları, Tek Düzen Hesap Planı ve İzahnamesi”nde yer alan usul ve esaslara göre yapılır.

e) Bu Tebliğ 5 inci maddesine göre, donuk alacak haline gelen tutarlar için döneme ilişkin faiz tahakkuku ve reeskontu yapılmaz. Donuk alacak haline dönüşen tutarlar için daha önce yapılmış bulunan ve tahsil edilmediği halde gelir yazılan faiz tahakkukları ve reeskontları, ilgili faiz geliri hesabı aynı tutarda borçlandırılarak muhasebe kayıtları üzerinde ters kayıtlarla düzeltilir veya iptal edilmesi suretiyle kapatılır. Tahakkuk ettirilen faizler borçludan nakden tahsil edilmiş ise bu tutarlar iptal edilmez. Yapılan faiz tahakkuk ve reeskontları dahil olmak üzere kayıtlı donuk kredi tutarı tamamen birinci grup teminatlar ile karşılanabilmekte ise ve donuk alacak haline dönüşen tutar için nakden tahsil edilmediği halde gelir yazılan faiz tahakkukları ve reeskontları mevcutsa, bankalar bu gelir tutarını gelir hesaplarından çıkararak doğrudan diğer pasifler altında izlenecek “Kredi ve Diğer Alacaklar Değerleme Fonu” hesabına aktarmak zorundadır. Anılan Fona aktarılacak gelir yazılmayan söz konusu tutarlara ilişkin faiz tahakkukları ve reeskontları iptal edilmez.

2. Bankalar, yurtdışı şubeleri tarafından kullanılan krediler ile diğer alacaklarını, şubelerin faaliyette bulundukları ülkelerde uygulanmakta olan sınıflandırma ve karşılık ayırma ilkelerinin yanısıra, bu Tebliğde belirtilen usul ve esaslara uygun olarak sınıflandırmak ve gerekli karşılıkları ayırmak zorundadır. Şubelerin faaliyette bulundukları ülke mevzuatı ve uygulamalarına göre ayrılan karşılık miktarı, bu Tebliğde belirtilen usul ve esaslara göre ayrılması gereken karşılık miktarından daha az ise aradaki fark ilave karşılık ayrılması suretiyle tamamlanır.

3. Bankalar, bu tebliğ hükümleri kapsamında yapılacak sınıflandırma öncesinde, tutarı 10 milyar TL’ni aşan kredileri ve diğer alacakları ile her halde tutar olarak en büyük ilk 100 kredi veya diğer alacağa ilişkin olarak ulaştıkları kanaatleri, gerekçeleri ile beraber münhasıran rapora bağlamak ve söz konusu raporları denetime hazır bulundurmak zorundadır.

4 Bankalar, aylık olarak veya bu süreye bağlı kalmaksızın risk doğuran herhangi bir gelişme ortaya çıktığında, kredi verilmeden önce yapacakları kredi ve risk analizinden bağımsız şekilde kredi müşterilerinin veya borçluların niteliklerini bu Tebliğin 4 üncü maddesinde belirtilen hususlar ve kredi değerliliği bakımından inceleyerek krediler ve diğer alacakların tamamen veya kısmen yeniden sınıflandırılıp sınıflandırılmayacağına karar verirler. Aylık olarak yapılacak değerlendirme, bu Tebliğin 4 üncü maddesinde yer alan gruplar altında izlenen krediler ve diğer alacaklar

toplamı tutarının en az 4/5'ini ve her halde tutar olarak en büyük ilk 100 kredinin tamamını kapsayacaktır.

İstisnalar Madde 10- İlgili kanun, kararname ve tebliğlerle teşkil edilmiş fonlardan yetkili mercilerin talimatı ile tahsis olunan ve riski aracı bankalara ait bulunmayan krediler için özel ve genel karşılık oranları yüzde sıfır olarak dikkate alınır.

Geçici Madde 1- Bankalar, 31/3/2002 tarihine kadar kredilerini bu Tebliğe göre sınıflandırmak zorundadırlar. 31/12/ 2001 tarihinden önce kullandırılan ve 3,4 ve 5'inci guruba giren krediler için karşılık oranı, her yıl asgari %5 olmak üzere 1/1/2001 tarihinden itibaren uygulanır.

Geçici Madde 2-39/2001sayılı Bankalar Yasası geçici madde 5 kapsamındaki krediler için bu tebliğ kuralları uygulanmaz.

Yürürlğe Giriş 11- Bu tebliğ Resmi Gazetede yayınlandığı tarihte yürürlüğe girer.